

❧ 8. MEKTUP ❧

۸- ﴿الْمَكْتُوبُ الثَّامِنُ إِلَى خَانَ خَائَانٍ فِي بَيَانِ الْفَرْقِ بَيْنَ إِيْمَانٍ أَخْصَّ الْخَوَاصَّ بِالْغَيْبِ وَإِيْمَانِ الْعَوَامِّ وَإِيْمَانِ الْمُتَوَسِّطِينَ﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى ﴿ع﴾: وَأَحْسَنُ مَا يُمْلَى حَدِيثُ الْأَحِبَّةِ * قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى "وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ" وَقَالَ تَعَالَى "مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا أَدْنَى مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَمَا كَانُوا" وَقُرْبُهُ وَمَعِيَّتُهُ تَعَالَى مُنْزَهَانِ كَذَاتِهِ سُبْحَانَهُ عَنِ الْكَيْفِ وَالْمِثَالِ فَإِنَّهُ لَا سَبِيلَ لِلْكَيْفِ إِلَى الْإِلَاحِيَّةِ فَكُلَّمَا يُدْرِكُ مِنْ مَعْنَى الْقُرْبِ وَالْمَعِيَّةِ بِفَهْمِنَا وَعَقْلِنَا أَوْ يَدْخُلُ فِي حَيْطَةِ كَشْفِنَا وَشُهُودِنَا فَهُوَ تَعَالَى مُنْزَعٌ وَمُبْرَأٌ عَنِ ذَلِكَ الْمَعْنَى الَّتِي لَهُ قَدَمٌ فِي مَذْهَبِ الْمُجَسِّمَةِ وَتَوْمُنٌ أَنَّهُ تَعَالَى قَرِيبٌ مِنَّا وَأَنَّهُ تَعَالَى مَعَنَا لَا نُدْرِي مَعْنَى الْقُرْبِ وَالْمَعِيَّةِ أَنَّهُ مَا هُوَ وَنِهَآيَةُ نَصِيبِ الْكَمَلِ فِي هَذِهِ النِّشَآةِ هِيَ الْإِيْمَانُ بِالْغَيْبِ بِذَاتِهِ وَصِفَاتِهِ تَعَالَى ﴿شِعْرٌ﴾:

وَمَا فَاهُ أَرْبَابُ النَّهْيِ وَالْحُجَى بِمَا * سِوَى اللَّهِ الْمَوْجُودُ لَا رَبَّ غَيْرُهُ
وَالْإِيْمَانُ بِالْغَيْبِ الَّذِي هُوَ نَصِيبُ أَخْصَّ الْخَوَاصِّ لَيْسَ كَإِيْمَانِ الْعَوَامِّ بِالْغَيْبِ فَإِنَّ
إِيْمَانِ الْعَوَامِّ بِالْغَيْبِ إِنَّمَا يَحْصُلُ بِالسَّمَاعِ أَوْ بِالِاسْتِدْلَالِ وَأَخْصَّ الْخَوَاصُّ حَصَلَ إِيْمَانُ
الْغَيْبِ بِمُطَالَعَةِ غَيْبِ الْغَيْبِ فِي حُجُبِ ظُلَالِ الْحَمَالِ وَالْجَلَالِ وَوَرَاءِ سُرَادِقَاتِ
الظُّهُورَاتِ وَالتَّجَلِّيَّاتِ (وَأَمَّا) الْمُتَوَسِّطُونَ فَهُمْ مَسْرُورُونَ بِالْإِيْمَانِ الشُّهُودِيِّ ظَائِنِ
الظُّلَالِ أَصْلًا وَالتَّجَلِّيَّاتِ عَيْنِ الْمُتَجَلَّى وَالْإِيْمَانُ بِالْغَيْبِ نَصِيبُ الْأَعْدَاءِ فِي حَقِّهِمْ
يَعْنِي عِنْدَهُمْ "كُلُّ حَزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ" وَالبَّاعِثُ عَلَى التَّصَدِيعِ أَنَّ مَوْلَانَا عَبْدَ
الْغُفُورِ وَمَوْلَانَا الْحَاجَّ مُحَمَّدًا مِنَ الْأَصْحَابِ الْمُخْصُوصِينَ فَكُلُّ إِحْسَانٍ مِنْ كُلِّ يَفْعٍ
فِي حَقِّ الْمَشَارِ إِلَيْهِمَا مُوجِبٌ لَامْتِنَانٍ الْفَقِيرِ ﴿ع﴾: لَا عُسْرَ فِي أَمْرِ مَعَ الْكِرَامِ *
وَالسَّلَامُ.

TÜRKÇE ANLAMI

Bu mektup Han-ı Hanan'a gönderilmiştir. İmam-ı Rabbanî bu mektupta havassın seçkinlerinin gabya imanıya, avamın ve orta halli kimselerin imanı arasındaki farkı beyan etmektedir.

Allah'a hamd, rasüllerine salat olsun!

Yazılacak en iyi şey dostların sözüdür.

Cenab-ı Allah "Kullarım, sana benden sorarsa; Ben yakınım!" (Bakara, 186) buyurmuştur. Bir diğer ayette "Üç kişi gizli konuşsa dördüncüleri O'dur. Beş kişi gizli konuşsa altıncıları O'dur. Bundan az da, Bundan çok da olsalar, nerede bulunsalar mutlaka O, onlarla beraberdir." (Mücadele,7) buyurmaktadır.

Allah'ın beraberliği tıpkı zatı gibi keyfiyet ve misalden münezzehtir. Keyfiyete bağımlı olan ile keyfiyet ötesi olan arasında her hangi bir alaka yoktur. Kendi akıl ve anlayışımız sayesinde veya keşif ve zuhuratlarımız aracılığıyla idrak ettiğimiz her türlü yakınlık ve beraberlikten Allah münezzehtir. Nitekim bu gibi düşünceler Mücessimenin¹²⁷ görüşleridir.

Bizler Allah'ın bize yakın olduğuna, bizimle beraber olduğuna inanırız. Fakat buradaki yakınlık ve beraberliğin ne anlama geldiğini bilemeyiz. Kamil velilerin bu dünyadaki en son nasibi Allah'ın zatına ve sıfatlarına gayben iman etmektir. Akıl ve izan sahipleri onun var olduğu ve kendinden başka Rab bulunmadığından başka bir şey söylemezler.

Havas kulların seçkinlerinin gayba olan imanları avamın gaybe olan imanı gibi değildir. Zira avamın gayba olan imanı ancak işitmek ve araştırmak suretiyle olur. Havassın seçkinlerinin imanı ise, zuhurat ve tecelli otağlarının arkasından cemal ve celal gölgelerinin perdelerinde gaybın gaybını mütalaa etmek suretiyle oluşur. Henüz yolun ortasında bulunan kimseler ise şühûdî imanla teselli bulmaktadırlar. Onlar gölgeleri asıl, tecelliyi tecelli edenin kendisi sanmaktadırlar. Onlar gayba imanı kendilerine yediremezler. "Her fırka kendi yanında bulunanla sevinmektedir." (Müminûn, 53)

Başınızı ağrıtmamın sebebi Mevlana Abdulgafur ve Mevlana Hacı Muhammed bizim özel dostlarımızdandır. Bu kimselere herkesin yapabileceği her türlü iyilik bu fakirin minnetini celb edecektir.

Büyüklemele yapılan işlerde zorluk yoktur.

Baki selam...

¹²⁷ Mücessime, Allah'ı cisimlere ait özelliklerle tarif eden Ehl-i Sünnet dışı bir mezhep.

❧ KELİME ANLAMI ❧

8- Hanlar إِلَى خَانَ خَائِن (Nereye gönderilmiştir?) Sekizinci mektup الْمَكْتُوبُ الثَّامِنُ > -
 بَيْنَ (Neredeki?) Farkın açıklaması hakkındadır فِي بَيَانِ الْفَرْقِ (Ne hakkında?) Hanı'na
 Avamın وَإِيمَانِ الْعَوَامِّ En seçkin kulların gabya imanı اِيْمَانِ الْاَخْصَاصِ بِالْغَيْبِ
 imanı Ve yolun ortasında olanların imanı اِيْمَانِ الْمُتَوَسِّطِينَ arasındaki >

Seçtiği kullarına olsun Hamd Allah'a وَسَلَامٌ Selam ise اَصْطَفَىٰ Sevgi kullarına olsun
Dostların اَحَبَّةٌ (Nedir?) Yazılanların en güzeli وَأَحْسَنُ مَا يُنَلَىٰ Mısra: (ع)
Sorduğu zaman إِذَا سَلَكَ قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَىٰ Yüce Allah buyurdu ki: *(Kim?)*
Ve وَقَالَ تَعَالَىٰ فَإِنِّي قَرِيبٌ عَنِّي Benden *(Kimden?)* Kullarım عِبَادِي
Üç kişinin gizli مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ Olmaz *(Ne olmaz?)* مَا يَكُونُ Yüce Allah buyurdu ki:
وَلَا *(Daha ne olmaz?)* هُوَ رَابِعُهُمْ Allah onların dördüncüsüdür *(Daha ne olmaz?)* الْإِ
Muhakkak Allah onların altıncısıdır *(Daha ne olmaz?)* هُوَ سَادِسُهُمْ Beş kişinin gizli konuşması
وَلَا أَكْثَرُ *(Daha ne?)* Bundan aşağısı da olmaz وَلَا أَذْنَىٰ مِنْ ذَلِكَ *(Daha ne?)* Bundan fazlası da
اَيْنَمَا كَانُوا *(Nerede beraberdir?)* Nerede olurlarsa اَيْنَمَا كَانُوا Mutlaka Allah onlarla beraberdir
وَمَعِيَّتُهُ تَعَالَىٰ Ve O yüce Allah'ın beraberliği *(Nedirleri?)* وَمَعِيَّتُهُ تَعَالَىٰ O'nun yakınlığı
O Sühbânehü'nün zatı gibi كَذَاتِهِ سُبْحَانَهُ *(Ne gibi?)* مُنَزَّهَاتٍ Münezzehler
فَإِنَّهُ لَاسَبِيلَ *(Niçin münezzehtirler?)* Keyfiyet ve misalden عَنِ الْكَيْفِ وَالْمِثَالِ *(Niçin münezzehtirler?)*
Keyfiyetsiz اِلَى الْاَلَاكِيْفِ *(Nereye yol yoktur?)* Keyfiyet için *(Niçin?)* لِكَيْفٍ Çünkü yol yoktur
Yakınlık مِنْ مَعْنَى الْقُرْبِ وَالْمَعِيَّةِ *(Neden?)* Öyleyse idrak edilen her şey فَكُلَّمَا يَذْرُكُ
ve beraberlik manasından *(Ne ile?)* وَعَقَلْنَا وَفَهَّمْنَا Bizim aklımız ve anlayışımızla
فَهُوَ *(Nereye?)* Müşahede ve keşif sahamıza فِي حَيْطَةِ كَشْفِنَا وَشُهُودِنَا Veya giren her şey
Bu manadan عَنْ ذَلِكَ الْمَعْنَى *(Neden?)* O yüce Allah münezzehtir ve beridir عَنْ ذَلِكَ الْمَعْنَى
فِي مَذْهَبِ الْمُحْسَنَةِ *(Nerededir?)* Onun ayağı (yeri) vardır لَهُ قَدَمٌ Öyle mana ki: الَّذِي
Allah Teâla'nın اِنَّهُ تَعَالَى قَرِيبٌ مِنَّا *(Neye?)* Biz inanırız وَتُؤْمِنُ Biz inanınca
Ve Allah Teâla'nın bizimle beraber oldu- وَأَنَّهُ تَعَالَى مَعَنَا *(Daha neye?)* bize yakın olduğuna
Yakınlık مِنْ مَعْنَى الْقُرْبِ وَالْمَعِيَّةِ أَنَّهُ مَا هُوَ *(Neyi?)* Ama biz bilmeyiz لَا نَدْرِي
Kamil zatların en son nasibi وَنَهَايَةُ نَصِيبِ الْكَمَلِ beraberliğin manasının ne olduğunu

